

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

Освітня програма «Міжнародний туризм»

Факультет Економічний

Розробники: Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО, завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, д.е.н., професор

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Методологія і організація наукових досліджень» є обов'язковою для підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» та формує у здобувачів знання щодо застосування методів і форм наукового пізнання у практичній діяльності, під час аналізу явищ і процесів, пов'язаних з управлінською та економічною діяльністю у сфері туризму; застосування теоретичних і методологічних положень економічних, управлінських, географічних наук та науки про туризм в організації наукових досліджень і написанні випускної кваліфікаційної роботи (ВКР), імплементації методів економічного та регіонально-географічного аналізу в туризмі, аналізу основ організації праці наукового працівника, підготовки ВКР та апробації результатів дослідження в наукових публікаціях, на конференціях, семінарах та інших наукових заходах.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	Міжнародний туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної, дистанційної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	104 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою даної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти «магістр» системного наукового світогляду, необхідного для розв'язування

актуального наукового завдання у туристичній сфері, змісту відповідних методологічних принципів та методів обґрунтування нових наукових результатів теоретичного і праксеологічного характеру.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність ставити та успішно вирішувати на достатньому професійному рівні науково-дослідницькі та практичні завдання, узагальнювати практику міжнародного туристичного бізнесу і рекреації, прогнозувати напрями їх розвитку, і вирішувати професійні проблеми та практичні завдання міжнародної туристичної діяльності у процесі роботи та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, зокрема для розвитку туристичного продукту сільських дестинацій та представлення його на міжнародному рівня.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

спеціальні компетентності спеціальності (СК):

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

ПРН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

ПРН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

ПРН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

ПРН14. Діяти у відповідності з принципами неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна, дистанційна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1. Теоретичні основи науки та наукової діяльності													
Тема 1. Туризмологічна наука	1	13	1	2			10	16	2				14
Тема 2. Наукове досліджень в туризмі	2	15	1	4			10	16	2	2			12
Тема 3. Наукова організація дослідного процесу	3	16	2	4			10	14					14
Разом за модулем 1		44	4	10			30	46	4	2			40
Модуль 2. Технологія наукового дослідження													
Тема 4. Магістерська кваліфікаційна робота: результат наукового дослідження	4/5	25	4	6			15	24	2	2			20
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	6/7	18	4	4			10	22	2				20
Тема 6. Результат наукового дослідження як об'єкт інтелектуальної власності	8	16	2	4			10	22		2			20
Тема 7. Академічна доброчесність	9	17	1	6			10	6		2			4
Разом за модулем 2		76	11	20			45	74	4	6			64
Усього годин		120	15	30	-	-	75	120	8	8			104

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Туризмологічна наука	1
2.	Наукове досліджень в туризмі	1
3.	Наукова організація дослідного процесу	2
4.	Магістерська кваліфікаційна робота: результат наукового дослідження	4

5.	Інформаційне забезпечення наукового дослідження	4
6.	Результат наукового дослідження як об'єкт інтелектуальної власності	2
7.	Академічна доброчесність	1

4. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні підходи до організації наукових досліджень на міжнародному ринку туристичних послуг	2
2.	Методологія і процес наукового дослідження з урахуванням галузевої специфіки	4
3.	Організація наукового дослідження у туристичній сфері з застосуванням цифрових технологій	4
4.	Сутність, характер і напрями вирішення наукової проблеми відповідно до теми випускної кваліфікаційної роботи	4
5.	Інформаційне забезпечення наукового дослідження	4
6.	Види оформлення результатів наукових досліджень	2
7.	Особливості роботи з міжнародними наукометричними базами даних	4
8.	Суб'єкти та об'єкти інтелектуальної власності	2
9.	Законодавчі ініціативи у сфері академічної доброчесності	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Туризмологічна наука	10
2.	Наукове досліджень в туризмі	10
3.	Наукова організація дослідного процесу	10
4.	Магістерська кваліфікаційна робота: результат наукового дослідження	15
5.	Інформаційне забезпечення наукового дослідження	10
6.	Результат наукового дослідження як об'єкт інтелектуальної власності	10
7.	Академічна доброчесність та етика поведінки науковця	10

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи науки та наукової діяльності		
Практична робота 1. Загальні підходи до організації наукових досліджень на міжнародному ринку туристичних послуг	ПРН 1. Знати: понятійний і термінологічний апарат навчальної дисципліни. Вміти: опанувати теоретичні засади наукової діяльності	20
Практична робота 2. Методологія і процес наукового дослідження з урахуванням галузевої специфіки	ПРН 2, 3. Знати: сутність і класифікацію принципів, методів і понять наукових досліджень; методи проведення теоретичних та експериментальних досліджень. Вміти: збирати та обробляти інформацію, необхідну для проведення наукових досліджень; застосовувати різні методи при проведенні наукових досліджень залежно від поставленої мети.	20
Практична робота 3. Організація наукового дослідження у туристичній сфері з застосуванням цифрових технологій	ПРН 2, 3. Знати: особливості пошуку, накопичення та обробки наукової інформації, у т.ч. із застосуванням цифрових технологій; особливості наукової організації процесу дослідження. Вміти: логічно будувати наукове дослідження відповідно до мети та завдань дослідження.	20
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Технологія наукового дослідження		
Практична робота 4. Сутність, характер і напрями вирішення наукової проблеми відповідно до теми	ПРН 1, 2, 11. Знати: основні принципи організації наукової роботи здобувачів вищої освіти ступеня «магістр»; вимоги та оформлення результатів наукових досліджень. Вміти: оформляти результати наукових досліджень;	12

випускної кваліфікаційної роботи	використовувати набуті знання в практичній діяльності.	
Практична робота 5. Інформаційне забезпечення наукового дослідження	ПРН 1, 3, 14. Знати: пошукові інформаційні бази; вимоги та оформлення результатів наукових досліджень. Вміти: використовувати інформаційно-комунікаційні технології у наукових дослідженнях.	12
Практична робота 6. Особливості роботи з міжнародними наукометричними базами даних	ПРН 1, 3, 14. Знати: міжнародні наукометричні бази даних. Вміти: опрацьовувати отриману інформацію опубліковану у міжнародних наукометричних базах даних.	12
Практична робота 7. Суб'єкти та об'єкти інтелектуальної власності	ПРН 3, 14. Знати: об'єкти інтелектуальної власності та напрями їх комерція-лізації. Вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності.	12
Практична робота 8. Законодавчі ініціативи у сфері академічної доброчесності	ПРН 14. Знати: принципи дотримання академічної доброчесності Вміти: використовувати набуті знання в освітній та науковій діяльності.	12
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1+M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Всього		$(\text{Навчальна робота} + \text{залік}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени / заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика дедлайнів перескладання	щодо та	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика академічної доброчесності	щодо	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові

	посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=516625>).
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді).
3. Програма виробничої (переддипломної) практики.
4. Методичні рекомендації до виконання випускної кваліфікаційної роботи.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Про освіту. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про вищу освіту. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про наукову і науково-технічну діяльність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2023. 142 с.
5. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с.
6. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. / О.В. Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
7. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Ліра-К. 2020. 352 с.
8. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
9. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник [Електронний ресурс] / А. О. Азарова, Н. О. Біліченко, Ю. В. Міронова, Л. М. Ткачук. – Вінниця : ВНТУ, 2022. 117 с.
10. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. – К. : НУБіП України, Том 1, 2025. – 545 с.
11. Сфера послуг. Готельна справа : словник Том 2 / Укладачі Л.М. Гопкало, С.В. Мельниченко, І.П. Кудінова, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, В.В. Самсонова, Л.І. Шкварун – К. : НУБіП України, 2025. – 403 с.
12. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина I / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В.

Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 411 с.

13. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина II / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 448 с.

14. Торяник В.М., Сардак С.Е. Джинджоян В.В. Туризмологія : підручник. За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора В.О. Негодченка Дніпро: ДГУ, 2022. 306 с.

15. Фесюк В. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. 126 с.

Допоміжні

1. Концепція функції туризму. URL: https://pidru4niki.com/14740508/turizm/kontseptsiya_funktsiyi_turizmu

2. Коцан Н., Коцан Р., Сахнюк А. Методологічні основи дослідження туризму в регіоні // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. № 1 (9). 2021. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2021-01-311-324>

3. Методика та організація наукових досліджень. URL: http://libnet.com/content/11025_Sytnist_ta_osoblivosti_naykovogo_mislennya.html

4. Міжнародні наукометричні бази даних. URL: <https://library.dmu.edu.ua/images/Naukovcam/pdf/Mijnarnaukbazdan.pdf>

5. Міжнародні та вітчизняні наукометричні бази даних. URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/pro-zhurnal/mizhnarodni-ta-vitchiznyani-naukometrichni-bazi-danih/>

6. Назаровець Сергій. Наукометричні ресурси: у допомогу проведення та представлення наукових досліджень. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3015/scientometrics.pdf>

7. Наукометричні бази даних. URL: <https://suitt.edu.ua/naukometrichni-bazi-danih/>

8. Web of Science - колиска наукової літератури світового масштабу. URL: <https://ua.publ.science/uk/blog/web-of-science-kolybel-nauchnoy-literatury-mirovogo-masshtaba>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka>

2. Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>

3. Сторінка Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>

4. Сторінка Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Сторінка Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

6. Наукометричні бази даних. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/1367>
7. Збірник наукових праць "Географія та туризм". URL: <http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/csp-gt>
8. Journal of Hospitality and Tourism Research. URL: <https://journals.sagepub.com/home/jht>
9. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/>
10. Інновації та технології в сфері послуг і харчування. URL: <http://itsf.chdtu.edu.ua/>
11. Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації. URL: <http://restaurant-hotel.knukim.edu.ua/>
12. Journal of Sustainable Tourism. URL: <http://www.tandfonline.com/toc/rsus20/current#.UwcYuc60mho>